

اقتصادیات

مجموعہ سی

خالہ

استراک برلی
ہٹائی ملکستری ایچون:
یلائی بر بوچوق لیر
اجنہ ملکستری ایچون:
یلائی ۴۴ مارق - ۹۰ فرانک
دانہ سی ۳ غروش

ییل ۱ - صائی ۲۲

علمی و عملی ہر نوع اقتصادی مسئلہ لردن پٹ ایدر و ہر پرشنبہ کوئی چپقار .

ادارہ خانہ : استانبول، سلطان حامی - معقولیان خانی

اعلانیہ برلی
پردہ لاتی ہر سطر ایچون:
یکری غروش

سنہ لک اعلان ایچون
آبرجہ آکلا شیلیر

۲۸ تموز، ۱۳۳۲

ملی تریہ و ملی اقتصاد

مشاور خاص شعیب

معارف عمومی نظاری مشاری

ہر نوع و درجہ سندہ ایسترمساعی عالیہ، ایسترمساعی عادہ اولسون دماغ و ارادہ نیک حسن تریہ سی تظاہر ایدر . آنحوق کنج لک مادی و معنوی قوتلری حسن تریہ ایتمک کافی دکل: تریہ نیک نوع و ماہیتی، یعنی ملکستک مکتبلرندہ تدریس اولونان مواد دخی اقتصاد نقطہ نظرندن بویوک بر اہمیتی حائر درلر، مثلاً بو خصوصہ چین و آلمان ملی تریہ لری آرمندہ بر مقایسہ پایلسین . ۱۹۰۵ سنہ سندہ باشلا یوب بالا خرہ سکتہ یہ اوغرایان انقلابدن مقدم چندہ ملتک تریہ سی قونقوسوس ایلہ دیگر رجاک پک اسکی کتب مقدسہ سی عبارہ لری تحصیل و تعلم نمکدن عبارت قالمشدی . اقتصاد پک قیمتلی اولان علم حساب، جغرافیا، قوزموغرافیا، علم طبیعت کی موادک تدریسی اصلاً موضوع بحث اولمامشدی . طبیعیدرکہ چین مکتبلری منحصر ا دینی و اخلاقی قایہ لرلہ چین ملتک انکشاف اقتصادی خصوصندہ دوغروندن دوغری یہ هیچ بر تأثیر اجرا ایدہ مزدی .

ملی تریہ، تعقیب ایتمدیکی استقامت، و عمومی صورتندہ بولوندیگی حال و وضعیت سایہ سندہ افراد ملتندن ہر رینک نوع و سوبہ عرفاتی و عینی زماندہ مساعی اقتصادیہ دہ استعداد و اقتدارینی تعین ایدر . ایستہ بو نقطہ نظرندن ملی تریہ ملی اقتصاد اوزرینہ دوغروندن دوغری یہ اجرای تأثیر ایدر .

ملی تریہ نیک تأثیر اقتصادی سی نوع و درجہ سندہ کورہ ہر ملککتدہ بردکدر . افراد حیات اقتصادیہ نافع اولہ بیلہ جک بوتون قوتلری مظهر انکشاف اولور سہ ملی تریہ نیک تأثیر اقتصادی سی دخی حدا عظمی ی بولور . بو خصوصہ یالکزی بڈنک دکل روحک و ارادہ نیک قوتلری دہ حائر تأثیردر . شوراسی آشکاردرکہ صحتی یرندہ اولان قوتلی بر ملت احوال صحیحہ سی نقیصہ دار اولان ملتلردن زیادہ بر اقتدار اقتصادی ابراز ایدہ بیلیر . کنج لک تریہ بڈنیہ سندہ زیادہ سیلہ اعتنا ایدن آلمانیا، انکلترا، ممالک شالیہ و جاہیز متفقہ کی ملکستلرک اقتصاداً الک قوتلی، الک مقتدر ملتلری شامل اولہ لری اثر تصادف دکدر . حیات اقتصادیہ دہ هیچ بر صنعت، هیچ بر مسلک یوقدر کہ منسوبیتک تدرستی سی سایہ سندہ اصلاح اولونہ مہ سین ائی بر تریہ فکریہ نیک، ائی بر ارادہ تریہ سنک نہ درجہ یہ قدر حائر اہمیتی اولدیگی ایضاحدن وارستہ در . بر ملت کہ افرادی منطق قکرہ، مساعیدہ ثبات و متانتہ آشدیریر بو خصوصہ کیری قالان دیگر ملتلرہ نسبتلہ اقتصاداً تقوق ایدر . مساعی اقتصادیہ نیک

ہر نوع و درجہ سندہ ایسترمساعی عالیہ، ایسترمساعی عادہ اولسون دماغ و ارادہ نیک حسن تریہ سی تظاہر ایدر . آنحوق کنج لک مادی و معنوی قوتلری حسن تریہ ایتمک کافی دکل: تریہ نیک نوع و ماہیتی، یعنی ملکستک مکتبلرندہ تدریس اولونان مواد دخی اقتصاد نقطہ نظرندن بویوک بر اہمیتی حائر درلر، مثلاً بو خصوصہ چین و آلمان ملی تریہ لری آرمندہ بر مقایسہ پایلسین . ۱۹۰۵ سنہ سندہ باشلا یوب بالا خرہ سکتہ یہ اوغرایان انقلابدن مقدم چندہ ملتک تریہ سی قونقوسوس ایلہ دیگر رجاک پک اسکی کتب مقدسہ سی عبارہ لری تحصیل و تعلم نمکدن عبارت قالمشدی . اقتصاد پک قیمتلی اولان علم حساب، جغرافیا، قوزموغرافیا، علم طبیعت کی موادک تدریسی اصلاً موضوع بحث اولمامشدی . طبیعیدرکہ چین مکتبلری منحصر ا دینی و اخلاقی قایہ لرلہ چین ملتک انکشاف اقتصادی خصوصندہ دوغروندن دوغری یہ هیچ بر تأثیر اجرا ایدہ مزدی .

حالبوکہ آلمان مکتبلری بویلہ دکدی . اورادہ مکتب عمومیہ، ابتدائی، اعدادی و عالی مکتبلر کنج لک یالکزی تریہ بڈنیہ و یرمز، اونو حیات اقتصادیہ نیک متنوع و وظائفی ایچون حاضر لار . اورادہ مکتب پروغراملرندہ حساب، قوزموغرافیا، طبیعت، جغرافیا، رسم، جناسیق کی علم و مادہ لر پک مہم موقعلر اشغال ایدرلر . اوندن ماعدا ملکستک اقسام مختلفہ سندہ کثیر اولان درلو درلو صنایع و اختصاص مکتبلری کنج لری ہر نوع صنعت و مسلک ایچون آری آری تریہ ایدرلر . صنعت و مسلک کال موقعیتلہ ایفا سی ایچون لازم اولان ہر نوع معلومات بو مکتبلردہ و یرلیر . بر جوق مکتبلر طلبہ نیک عملی ایشلرندہ دخی مظهر تکمل اولمسندہ خدمت ایدرلر . بو مکتب تشکیلاتک قیمت اقتصادی سی شونکلہ ثابتدرکہ آلمانیانک ہر طرفندہ بوتون حیات اقتصادیہ ایچون لازم اولان ہر نوع اہل صنعت و ہر نوع مسلک اربابی بولونور .

بنائ علیہ ملی تریہ نیک ملی اقتصاد ایچون فوق العادہ بر اہمیتی حائر اولدیگی غیر قابل انکاردر . ملک و ملتک یوکسک طبقات اقتصادیہ تعالیسی ملی تریہ نیک سوبہ سندہ تابعدر . مثال اولوق اوزرہ بنہ آلمانیانی آلم .

آلمانیانک حیات اقتصادیہ اشغال ابتدائی موقع ممتاز خارجہ دن
ادخال ابتدائی مواد ابتدائی قیمتی مصنوعات قلب ایتمک پیدا
اولو بود . یوک پاموخی قاشہ، دیر کوچلہرلی ماکنہ و دیر معمولاتہ،
دری دری مصنوعاتہ تحویل ایدر . بو صورتہ حاصل اولان
اہمیتی قیمتہر آلمان ملی ٹروی ایچون برعامل ترقی تشکیل ایدر .
ہلفہرینک حسابانہ کورہ آلمانیانک ملی ٹروی محاربہ دن اول
ہر سہ اون میلار درجہ سندنہ بر تزیادہ مظهر اولو بودی .
آلمان ملی اقتصادیک بو ترقی فوق العادہ سہ سبب اولق اوزرہ
تہ کنیک ، وسائط نقلیہ و اقتصادی تشکیلاتک درجہ کالی
کوستریلیور . فقط بو خصوصہ ملی تربیہ نک ندرجہ قدر حائر
تأثیر اولدیغی اونو تمامق لازم کلیر . فی الواقع مواد ابتدائی تحصیل
و تعلیم کورمہ مش عملہ ایلہ استحصال اولہ سایلر . فقط نیم مصنوعات
ایچون بیلہ خلق سوئے عرفانندہ بر اثر ترقی بولونمہ سی لازم کلیر .
نیم مصنوعات ایچون چالیشان عملہ فضلہ ذکا، فضلہ دقت، فضلہ
تعلیم و صورت عمومیہ فضلہ معلومات بولنہ لیدر . بو معنوی
احتیاجلر ماکنہ اعمالاتی، فی آلات و ادوات، مزینات کی مصنوعات
و معمولاتہ دہا زیادہ حس اولونور . بویاشلردہ چالشمق ایچون
منفکر آدملرہ ذوق و روح تربیہ لرینہ مالک عملہ احتیاج واردر .
آلمان فابریقہ لرلی زیارت ایدن اجنیلر، ماکنہ لردہ چالیشان بوتون
عملہ نک علم حکمت معلوماتی سایہ سندنہ ماکنہ لک صورت حرکت
و تأثیرنی مکمل صورتہ فرق و درک ابتدکاری کورمکک بہت
وحیرت ایچنہ قالیورلر . آلمان عملہ سنک بو تکمل عالیسی آلمان
خالقنک سوئے عرفانندن ایلری کلیر . تحصیل ابتدائی محبوری
اک اول آلمانیادہ تأسس، اتمش بعض آلمان ممالککندہ ۱۷ نجی
و دیگر لرندن ۱۸ نجی عصر دہ تامیلہ موقع تطبیقہ وضع اولونمشدر .
آلمانیہ بو صورتہ دیگر ملترہ قارشی حرث و عرفان نقطہ نظرندن
یک ایلری کیمشدر . بتون آلمان جو جققری بلااستنا اوقویوب
یازمی اوکرہ نیرلر . تحصیل مجبورینک شامل اولدی ۸ سہ نظرقندہ
جلہ سی عالم عرفانک اک مہم معلوماتیہ مجہز اولورلر و اوندن
صوکرہ بعض کوچک استتارلردن صرفظر صنایع و تالی مکاتبہ داخل
اولوب صنعت و مسلکاری ایچون لازم کلن کمال و معلوماتی اکتساب
ایدرلر . بو صورتہ بو کون آلمان صانیعندہ یالکز اوقویوب
یازمق ، حساب و رسم ، ہندسہ و حکمت دکل کندی مسلک
و صنعت لرینہ مخصوص و قوف و معلوماتی دخی حائر میلیونلر جہ
عملہ واردر . محاربہ دن اول آلمان مکاتبہ کی طلبہ اونہر میلیونہ
بالغ ایدی بو عملہ وایش باشلر اردوسی ایچون دارالفنونلردن
ضابطہ یعنی علمی و فنی تربیہ مالک مہندسلر تیشیور . بو سعی
و عمل قوتلرینک مظهر اولدیغی مکمل و مقصدہ موافق ، تربیہ
سایہ سندنہ آلمان صانیعی سندنہ سنیہ قدرت و کالی آرتریمش

و بو کون آلمان صانیعی تمیز ایدن صنایع عالیہ قدر یوکسہ بیلہ مشدر .
اولہ عالم صنایعہ حاکم اولان ملتر ملتر ممتاز موقع لرلی آلمانیہ ترک
ایتمک مجبور اولدیلر . و بونک اک مہم سبی معارف عمومیہ خصوصہ
مقیاس و شمول ، وسعت و تشکیلات اعتباریہ آلمانیانک ایلری
قلم لرندن عبارتدر .

معارف عمومیہ نک ملتنک رفہ اقتصادیہ اولان تأثیرنی یالکز
صنایعہ دکل تجارت و زراعتہ دخی مشہود اولور . مثلاً زراعتہ
معلوم اولدیغی وجہلہ آلمانیہ شرائط اقلیمیہ سی دیگر مملکتلرہ
نسبتہ یک موافق و طوبراق یک منبت اولدیغی حالہ وسطی اولہرق
اک یوکسک ، اک زنکین واک فیاض محصولرہ مظهر اولو بود .
مثلاً ۱۱۱ سہ سندنہ بغدادی محصولی ہکتار باشہ (بر ہکتار
۱۰،۰۰۰ مربع مترودر) روسیہ دہ ۴،۷ ، جہا ہر منفقہ دہ ۸،۴ ،
فرانسہ دہ ۱۳،۸ ، مجارستانہ دہ ۱۴ ، قانادادہ ۱۴ متر و کینتال
(بر متر و کینتال ۱۰۰ کیلو گرامدر) حاصل اولدیغی حالہ
آلمانیادہ حد اصغری اولہرق ۳۰،۶ متر و کینتال حاصل اولمشدر .
آریہ ، بنائس ، جاودار و سائر محصولتہ دخی عینی درجہ فرقلر
واردر . اہمیت اقتصادیہ ایچق بو محاربہ دہ میدانہ حیقان بو
محصولک فیضی، اصول زراعتہ تطبیق اولونان وسائط کالندن
ایلری کلیر . بو وسائط تکملی سایہ سندنہ ۱۸۸۵ سہ سندنہ
۱۹۱۰ سہ سہ قدر محصولک درجہ و کمیتی یوزدہ ۸۰ - ۵۰
درجہ سندنہ تزیادہ ایتمشدر . بو تزیادہ ، کیمیوی کورہ دن صرفظر
تحصیل زراعتیک انتشار و تعمندنہ بو سایہ دہ زراعتہ علمی
وفی اصللرک تطبیقندن ایلری کلیر . علمی و فنی مہودلر ایچق
آلمانیادہ اولدیغی کی خلقک صاغلام بر تحصیل مالک بولوندیغی
زمان تطبیق اولونہ بیلر . ایشستہ بو صورتہ معارف عمومیہ نک
تأثیرنی زراعتہ دخی ظاہر ایدر .

شوراسی دہ نظر اعتبارہ آئمہ لیدر کہ معارف عمومیہ نک درجہ
و وضعیتی بر درجہ قدر استحصالات اقتصادیہ نک فیثاتلری اوزرینہ
اجرای تأثیر ایدر . بوتون اجنیلر و ازجلہ انکاز و آمریقاییلر
آلمان فابریقہ لرلی زیارت ابتدکاری وقت آلمان مہندسلرینک
معاشاتک یالکز مطلق دکل ، نسبی صورتہ دخی آمریقا
وانکترہ دہ کی مہندسلرک معاشاتندن یک دون اولدیغی کورمکک
اظہار حیرت ایتمکدن کندیلری آلہ مزملر . آلمان مہندسلرینک
معاشاتی یک دون اولدیغی غیر قابل انکار بر حقیقتدر . بودہ آلمانیادہ
مهندس و سائر ارباب فنک عرضی نسبتہ یک چوق اولدیغندن ایلری
کلیر . مکتب تشکیلاتی منتظم و اہوندز . مستعد غیور بر کنج
کال سہولتہ صنعت و مسلک تعلیم و تربیہ سنی استحصال ایدہ بیلر .
حالبوکہ آمریقا و انکترہ دہ بو تعلیم و تحصیل دہا بویوک مشکلات
و مصارفہ تابعدر . چونکہ اساساً معارف عمومیہ اوقدر ، مکمل

قہوہ مارسیلیا ۲۰، ۲۲ کوندہ کلیر؛ اور اوردنہ در سعادۃ گئی برہفتہ بہ متوقفدر . دیک کہ برہ زیلادن قہوہ در سعادۃ لا اقل بر آیدہ کلیر . ریودن آلتان بر قہوہ پاریسی لا اقل ۱۲۵ چوال اولوب چوالی ۶۰ کیلودن اولمسنہ نظراً ۷۵۰۰ کیلودن دون اولاماز . مبیاعہ معاملہ سی ۶۰ کیلو صافی قہوہ اوزرینہ اولدینی خالدہ بو ۶۰ کیلونک چوال ایلہ برابر اولدینی معلوم اولمیدر . ریودن یوکانن قہوہ لر چفتہ چوال درونندہ اولوب سانتوسدن سوق ایدیلر ایسہ تک چوال درونندہ درلر .

قہوہ فاطورہ سی :

۱۲۵ چوال قہوہ چوالی ۶۰ کیلودن ۷۵۰۰ کیلو

انکلین قطاری : ۱۴۷۰۷۸

قطاری مثلاً : ۲۰ شیلین ۶ پندن ۱۴۷۱۷۸ + ۲۰۰۰ = ۲۰۰۰۰۰ - ۲۹۹ یعنی ۲۹۹ انکلین لبرای ۵ شیلین

لبرای عثمانی : ۱۱۰ حسابیلہ ۳۲۹۰۱۷

یوزدہ ۳۰ کرک ۹۸۰۷۳

ریختیم ۳

حالیہ ، ماونہ ، سائرہ ۳

۴۳۳۹۰

شوالدہ در سعادۃ تسلیم قطاری ۴۰ شیلین ۶ پندن ۱۲۵ چوال قہوہ ۴۳۴ لبرای طوتور دیمکدر . پیاسہ مزدہ قہوہ ۱۰۰ قہ ولبرای عثمانی حسابیلہ صاتیلیر . مثلاً ۱۰۰ قہ سی اون لبرایہ دنیلیر کہ قہ سی اون غروش اولور . یوصاتیلر دہ چوال طاتیلیر ، تک چوال ایسہ یاریم؛ چفت چوال ایسہ بر قہ طرہ تنزیل ایدیلیر ، چوالدہ مشتری بہ بادھوا قالیر ، زیرا آمریقادن مبیاعاندہ چوال قہوہ فیاتیلہ مال ایدلمشدی . پیاسہ مزدہ ہر چوال ایچون سمساریہ اولہرق دلالہ یوزدہ بر ویریلیر . آمریقا قہوہ لرندہ آقظارمہ یوزندن دائماً بر نقصان ظہور ایدوب بودہ یوزدہ ایکی رادہ سندہ بولنور .

ریو سانتوس قہوہ سی مبیعاتی نمونہ اوزرینہ اجرا ایدیلیر . سانتوس وریو تجارتکارلرینک ہر برینک کندیسہ مخصوص برر نمونہ لری واردر کہ بوتلر رسماً بورسہ لردہ طائمش وتسیجیل ایدلمشدر ؛ بو نمونہ لر اوسنہ تک محصولی حقدہ رسماً معتبر اولوب تکمیل سنہ ایچون بالجلہ مبیعات معاملتندہ اساس تشکیل ایدر . ہر سنہ بو نمونہ لر بالطبع دیکشیر . دنیانک الکبوک قہوہ تجارتخانہ سی اولان تئودور ویللہ وشرکاسی تجارتخانہ سی محصولی آتی نوعہ تقسیم ایدر وبونلرہ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ نومرولرینی وضع ایدر . پینتو تجارتخانہ سی درت چشید قہوہ صاتوب بونلرہ D C B A مارقہ لرینی وضع ایتشدیر . اورنشتیان تجارتخانہ سنک یدی چشیدی بولنوب ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ نومرولودرلر . شوالدہ پیاسہ دہ تجارت ۲۵۰ چوال پینتو B یاخود تئودور ویللہ نومر ۶ یاخود اورنشتیان

دکادر . بناء علیہ آمریکا و انکلترہ دہ مهندسار ، ایش ہاشیلر ، مونٹورلر وسائرہ آلمانیاہ نسبتہ یک ہالیدر .

آلمانیاہہ معارف عمومیہ تک درجہ کالی اپنی ومکمل سعی وعمل قوتلرینک عرضی تزییدایتمکلہ ایشلمتہ مصارفی زیادہ سیلہ تنقص ایدر ودولایسیلہ صنایعت ترقیسنہ یک مہم خدمتار ایفا ایدر . بو سایہ دہ آلمانیاہ قوہ رقابتی دخی آرتار .

آلمانیاہ ایچون دوغری اولان بواساسلر تورکیا ایچون دخی موافقدہ . مملکتک محبلی طرفدن آرزو اولدینی وجہلہ تورک اقتصادیاتنک تعالیسی معارف عمومیہ تک لایقیلہ انتشارینہ منوط ومتوقفدر .

قہوہ

محمود رھبی

قہوہ ہاشلوچہ آمریقائی جنوبیدہ برہ زیلادہ چیقار . عالم تجارتدہ قہوہ معاملاتی ایچون سنہ تجارتی تموز الی حزراندر . محصول زمانی ایسہ اغستوس ، ایلول ، تشرین اول آیلریدر . محصول عمومی :

سانتوس قہوہ سی چوالی ۶۰ کیلو اولمق اوزدہ ۸ - ۹ میلیون چوال
ریو ۲ - ۳
ممالک سائرہ قہوہ سی ۳ - ۴
یمن قہوہ سی ۱۵۰۰۰ - ۱۳۰۰۰۰

جملاً

۱۶ میلیون چوال قہوہ معاملہ سنک جریان ایتدیکی ہاشلوچہ بورسہ لر : لوندرہ ، ہاور ، ہامبورغ ، نیورق ، ترستہ بورسہ لریدر . فیأت ۵۰ کیلو اوزرینہ اولوب محصولک کثرتی ویآ ندرتی حسییلہ یک بیوک تموجانہ اوغرار . مثلاً ۱۸۸۹ سنہ سی ہاوردہ ۵۰ کیلوسی ۱۳۲ فرانکہ جیمش و ۱۹۰۲ سنہ سی دہ ۳۰ فرانکہ ایشمشدی ؛ دیگر بورسہ لردہ دخی ہان عینی صورتلہ معاملہ ایدلمشدی .

قہوہ علی الاکثر لوندرہ ، ہاور ، ہامبورغ ، ترستہ دہ شعبہ لری بولنان تجارتکارلر واسطہ سیلہ مبیاعہ ایدیلیر . فیأتلر ۵۰ کیلو یعنی ۳۹،۶۰ قہ بولنان انکلین قطاری حسابیلہ ودائماً شیلین اوزرینہ تقرر ایدر . مثلاً قطاری - کہ انکلین قطاریدر - ۳۰، ۶۰ یاخود ۸۰ شیلینہ دینلیر .

قہوہ برہ زیلادن ، مارسیلیا ، جنوہ یاخود ترستہ دن آقظارمہ صورتیلہ مملکتمزہ جلب وادخال ایدیلیر . ریو ویآ سانتوس دن